

2011-09-02

Socialförvaltningen

Pilotprojekt Pict-O-Stat i Fagersta kommun

Inledning

Företaget Neonova AB i Järvsö har tagit fram enkätverktyget Pict-O-Stat. Med hjälp av Pictogramsymboler, fotografier och inspelat tal presenteras frågeställningar och svarsalternativ på ett tydligt sätt för personer med olika former av kognitiv funktionsnedsättning. Programmet har utprovats på flera ställen i landet och omfattar idag ett helt bibliotek med frågor och enkäter. Pilotprojekt Pict-O-Stat startades i mars 2011.

Bakgrund

Socialnämnden beslutade 2010 att skjuta upp utvärderingen av serviceåtagande inom vissa LSS-verksamheter till hösten 2011. Detta för att ta fram en ny metod som ökar möjligheterna att kommunicera med personer som har olika kognitiva funktionsnedsättningar. Enhetschefer från både boende och daglig verksamhet och informerades om Pict-O-Stat. Ett pilotprojekt för att undersöka möjligheterna att använda Pict-O-Stat som metod för att öka brukarinflytande inom LSS-verksamheter i Fagersta kommun startades. Neonova beskriver fördelarna med Pict-O-Stat:

"Att dela ut traditionella pappersenkäter till personer som många gånger varken kan läsa eller skriva ger sällan önskat resultat, Personliga intervjuer är enormt tidskrävande och man riskerar att negativ kritik inte kan tas upp p.g.a. rädsla att stöta sig med någon. Med hjälp av Pict-O-Stat kan man dock ge brukare nya möjligheter att självständigt och anonymt utvärdera sin arbets- och boendemiljö och kan på så sätt få tillgång till tillförlitlig information om hur verksamheten upplevs." (Text från hemsidan www.neonova.se)

Beskrivning av Pict-O-Statverktyget

Pict-O-Stat är webbaserat vilket innebär att man med en internetansluten dator kan koppla upp sig mot Pict-O-Stat. Enkäterna kan besvaras på verksamheten, från kundens hem eller från annan plats där kunden har tillgång till dator.

Anpassningar och tillgänglighet

Det finns tre tydlighetsnivåer i Pict-O-Stat så att frågorna kan anpassas efter kundens förmåga:

- Nivå 1 består enbart av text och tal
- Nivå 2 består av text, tal, och pictogramsymboler
- Nivå 3 består av text, tal, pictogramsymboler och fotografier
- Nivå 4 består av inspelade filmer (fr o m juni 2011)

Dessutom kan frågorna anpassas individuellt för varje enskild kund genom att lägga till egna fotografier och talinspelningar till dem som behöver det. En stor fördel med Pict-O-Stat är att det kan användas tillsammans med många andra ofta använda datahjälpmedel som t.ex. pekskärm och Flexiboard.

Frågebiblioteket

Pict-O-Stats frågebiblioteket innehåller ca hundra frågor som berör olika aspekter av verksamheten. Detta för att man ska kunna skapa enkäter som ger så utförlig bild som möjligt av hur kunden upplever den verksamhet som kvalitetsbedöms. Frågebiblioteket har samlat frågor utifrån olika kvalitetskriterier som t.ex. kommunikation och information, fritid och gemenskap och psykosocial boendemiljö.

Mål och Syfte

Syftet med pilotprojektet var att få en bra metod för uppföljning av serviceåtagande i LSS verksamheterna som ger kunden större möjligheter att framföra sina tankar och önskemål om såväl boende som daglig verksamhet. Detta som ett sätt att öka kundens delaktighet och inflytande i LSS-verksamheten i Fagersta..

Målgrupp

Målgruppen bestod av 10 kunder som bor på gruppboende och 10 kunder som bor på serviceboende samt 20 kunder från daglig verksamhet enligt LSS.

Tidsplan

Pilotprojektet planerades genomföras under tiden 2011-03-18 till 2011-06-23 och kom att förlängas för att projektgruppen skulle hinna få ytterligare en utbildningsdag i delaktighet och analys för Pict-O-Stat rapporterna. Utbildningsdagen är planerad till den 13 september.

Kostnad

Introduktionsutbildning	8000 kr +moms
Vidareutbildning	8000 kr + moms
Pict-o-Stat boende	800kr/mån
Pict-O-Stat daglig verksamhet	800kr/mån

Hyra för lokal, förtäring, rese- och vikariekostnader tillkommer.

Genomförande

Projektgruppen har bestått av 10-12 personer, projektledare, utredare, enhetschefer och personal från gruppboenden, personal från serviceboenden, personal från daglig verksamhet samt en personal från personlig assistans. Projektgruppen har haft 5 möten.

Den 17 mars 2011 genomfördes en introduktionsutbildning i Pict-O-Stat för projektgruppen. Utbildningsledare var Inga-Lill Fahlström från NeoNova AB i Järvsö. Projektgruppen bestämde i samråd med Inga-Lill Fahlström att erbjuda tio kunder som bor i gruppboende och tio kunder som bor serviceboende att vara med i pilotprojektet. I gruppen serviceboende ingick en kund som har personliga assistenter. Projektgruppen beslöt också att erbjuda 20 kunder från daglig verksamhet att delta i pilotprojektet. Daglig verksamhet delades upp i innegrupp, utegrupp och enskild placering. Projektgruppen planerade det fortsatta arbetet med enkätverktyget Pict-O-Stat. En bärbar dator med pekskärm och trådlöst internetuppkoppling hyrdes in från Neonova för att användas i pilotprojektet eftersom det inte finns så många datorer för brukare att använda i LSS verksamheten.

Samtycke

De kunder som deltog i projektet gjorde detta efter muntligt och skriftligt samtycke. En samtyckesblankett sammanställdes och de kunder som skulle vara med i pilotprojektet fick skriva under samtycke om att personuppgifter fick lagras i Pict-O-Stat under projektiden. Godemännen informerades. Samtyckesblanketten förvaras i kundens dokumentation.

Prova på och träna

Projektgruppen beslöt att de kunder som fått information om Pict-O-Stat och tackat ja att vara med i pilotprojektet skulle ges möjlighet att prova och träna på att använda den inhyrda datorn. Den bärbara datorn cirkulerade runt på alla gruppboenden, serviceboenden och i den dagliga verksamheten så att de kunder som skulle vara med i projektet fick prova att svara på frågor med hjälp av datorn. I gruppen enskilda placeringar deltog fyra kunder som har en enskild placering i kommunen och två kunder som har en enskild placering i ett privat företag.

Enkäter

I Pict-O-Stat finns olika färdiga kvalitetsbasenkäter för kunder som bor på gruppboende, servicebostad eller har daglig verksamhet. Projektgruppen använde färdiga kvalitetsbasenkäter till alla kunder utom till gruppen som hade enskilda placeringar i daglig verksamhet. För dessa skapades en egen enkät.

Alla enkäter byggde på pict-o-stat frågor i tydlighetsnivåerna ett eller två beroende på kundens förutsättningar och önskemål. De flesta kunderna på service- och gruppboende svarade på boendeenkäten på nivå 2 med text, tal och pictogramsymboler. Två kunder som bor på service boende svarade på boendeenkäten på nivå 1, med enbart text och bild. I daglig verksamhet svarade en kund på nivå 1 i utgruppen och en kund som har en enskild placering på nivå 1 med enbart text och tal. Övriga kunder i daglig verksamhet svarade på enkäten på nivå 2 med text, tal och pictogramsymboler.

”Hjälpare”

Ur projektgruppen utsågs ett antal ”hjälpare”. ”Hjälparen” ska vara ett stöd för kunden när enkäten ska besvaras. Behovet av stöd från ”hjälpare” har varierat. Hjälparen var alltid en person ur projektgruppen som inte arbetade med den aktuella kunden i boende eller daglig verksamhet.

Skarpt läge

I april 2011 besvarades den första enkäten i en av kommunens gruppboendestäder. Datum och de olika hjälparna cirkulerade sedan runt i verksamheterna. Två kunder som har daglig verksamhet valde att svara på enkäten med egna privata datorer i hemmet. Resultaten summerades i ett antal rapporter som kommer att utvärderas.

Resultat

Av de 40 kunder som gav sitt samtycke besvarade 39 antingen boendeenkäten eller daglig verksamhetskäten om hur de upplevde kvaliteten i verksamheten.

- Analyser av kundernas svar kommer att kunna genomföras när projektgruppen fått utbildning i delaktighet och analys i mitten av september.
- De kunder som har deltagit i projektet har genomgående varit positiva och uttryckt att de tyckte att det var roligt att svara på frågor med hjälp av dator. Stödbehovet och behovet av ”hjälpare” har varierat.
- Pict-O-Stat enkätverktyg gav fler personer med kognitiva funktionsnedsättningar möjlighet att öka sin delaktighet och för att de bättre ska kunna påverka boende och daglig verksamhet.
- Kommunikationen förbättrades för flera när bilder används och kunden kan mer självständigt svara på enkäten.
- Det finns ett intresse bland kunderna att använda dator och pilotprojektet visade att de allra flesta behöver träna mer med att arbeta med dator.

- Orsaken till att en kund inte besvarat enkäten var problem med internetuppkopplingen på den hyrda datorn vid undersökningstillfället. Problem med uppkopplingen förekom när den hyrda datorn användes.
- Datorn som användes var en s.k. surfplatta. Några upplevde att den var för liten och ljudet var för lågt.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis så har detta pilotprojekt visat att enkätverktyget Pict-O-Stat kan fungera som ett hjälpmedel för kunder med kognitiva funktionshinder så att de på ett bättre sätt ska kunna framföra sina synpunkter på verksamheterna.

Pict-o-Stat kan således bidra både till bättre uppföljningar av kommunens LSS-verksamheter och ge kvalitetsförbättrande arbete med ökat kundinflytande. Det har även andra användningsområden t ex att utveckla genomförandeplaner inom verksamheterna. Metoden kommer under hösten att användas som hjälpmedel vid uppföljning av serviceåtagande.

Ett problem som behöver lösas är att det i dagsläget finns för få datorer både inom boenden samt daglig verksamhet, för att kunderna ska kunna utveckla datavana och därmed kunna öka sin förmåga att kommunicera.

Projektledare Lena Kättström